

Blogi 10.2.2026

Ei yhtään elämää hukattavaksi! Kainuussa käynnistynyt hanke nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi.

Huumemyrkytyskuolemat ovat Suomessa korkeammalla kuin koskaan mittaushistorian aikana. Vuonna 2023 huumemyrkytykseen menehtyi 253 henkilöä, joista 91 oli alle 25-vuotiaita. Valtakunnallisen tilanteen heikkeneminen näkyy myös meillä Kainuussa, jossa huumekuolemat painottuvat erityisesti 25–34-vuotiaisiin. Kehityssuunta nuorissa aikuisissa on huolestuttava, ja se tekee jokaisesta kohtaamisesta - kouluterveydenhuollossa, päivystyksessä, nuorisotyössä, lastensuojelussa, opiskeluhuollossa ja päihdepalveluissa - mahdollisuuden vaikuttaa. Päihteiden käytöstä puhuminen ajoissa on yksi tärkeimmistä keinoista ehkäistä riskejä ja vakavia seurauksia.

Samaan aikaan kun nuorten päihteiden kokeilu on monesti satunnaista, liittyvät riskit myrkytyskuolemiin erityisesti juuri kokeiluvaiheeseen ja sekakäyttöön. Usein kyse ei ole "raskaan päihdehistorian" omaavista nuorista, vaan tavallisista nuorista, joiden yksittäinen kokeilu tai satunnainen käyttö johtaa kohtalokkasiin seurauksiin.

Näihin ilmiöihin vastataan Kainuussa nyt uuden Ei yhtään elämää hukattavaksi! -hankkeen kautta. Hanke on osa STM:n ja THL:n valtakunnallista ELOSSA-ohjelmakokonaisuutta nuorten huumekuolemien ehkäisemiseksi (2025–2027). Kainuussa hanke toteutetaan 1.1. - 16.8.2026 ajalla ja se rahoitetaan kokonaan valtion varoin (50 000 €).

Hankkeen painopisteet voi tiivistää kahteen kokonaisuuteen. Ensimmäinen liittyy ammattilaisten osaamisen vahvistamiseen: haluamme varmistaa, että nuorten kanssa työskentelevillä on käytössään ajantasaiset, toimivat työkalut - kuten motivoiva haastattelu ja Käypä hoito -suositusten mukaiset menetelmät. Näillä voidaan tehdä iso ero siinä, miten nuorten päihteiden käyttö huomataan, miten siitä puhutaan ja miten tukea tarjotaan.

Toinen painopiste on asenteisiin vaikuttaminen ja nuorille suunnatun turvaviestinnän lisääminen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tuotamme nuorille selkeää, helposti löydettävää tietoa huumeiden riskeistä ja siitä, mistä apua saa. Teemme tämän tiiviissä yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen viestinnän ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa - yhdessä saamme viestin paremmin

Hankkeessa ei ole kyse uuden toiminnan rakentamisesta, vaan koko palvelujärjestelmän hienosäätämisestä ja vahvistamisesta: siitä, miten tunnistamme riskit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja miten kohtaamme nuoret niin luottamuksellisesti, että he uskaltavat pyytää apua - itselleen tai kaverilleen. Yhtä tärkeää on varmistaa, että hoito jatkuu saumattomasti ja nuori tulee kohdatuksi turvallisesti koko palveluketjun läpi.

Ei yhtään elämää hukattavaksi!

Susanna Kinnula, suunnittelija